

KUSTBEVAKNINGEN

Organisatorisk enhet
Avdelningen för
strategisk inriktning och
ledningsstöd

Handläggare
Peter Åkesson

Regeringskansliet
Infrastrukturdepartementet

Datum
2021-12-13

Dnr
2021-2586

Informationssäkerhetsklassificering
Begränsat skyddsvärde

Ert datum
2021-10-21

Er referens
I2021/02696

Remissvar avseende Promemoria rörande förslag på återkallelse tills vidare av förarbevis för vattenskoter

Övergripande synpunkter

Kustbevakningen har i tidigare remissvar ställt sig tveksam till lämpligheten i att över huvud taget ha någon återkallelsemekanism kopplat till vattenskoterförarbevis. Det får anses än mer tveksamt om det i nuläget är lämpligt att Kustbevakningen (och Polisen och åklagare) ges en uttrycklig skyldighet att omedelbart omhänderta vattenskoterförarbevis till följd av brottsmisstankar. I promemorian framhålls att det är vanskligt att närmare ange vilka närmare förutsättningar som ska vara uppfyllda för att det ska anses ”sannolikt” att behörigheten återkallas slutligt men att ledning kan hämtas ur praxis rörande körkort.

Kustbevakningen delar dock inte uppfattningen att körkortspraxis skulle utgöra någon större tolkningshjälp i sammanhanget. För det första är omedelbara omhändertagande av körkort till följd av brottsmisstanke begränsade till vissa särskilt utpekade brott (betydligt färre än vad Transportstyrelsen kan besluta om tillfällig återkallelse). Det kan t.ex. här framhållas att ett körkort inte kan omhändertas till följd av misstankar om vårdslöshet i trafik av normalgraden men däremot vid misstankar om grov vårdslöshet i trafik. Förslaget i promemorian innehåller inte någon begränsning i vilka brott som kan aktualisera omedelbart omhändertagande utan det är exakt samma som för slutlig återkallelse. Det redovisas i promemorian inga särskilda skäl till varför exempelvis misstankar om vårdslöshet i sjötrafik av normalgraden ska kunna vara återkallelsegrundande när inte motsvarande gäller för vägtrafik. Än tydligare blir skillnaden vid misstankar om brott mot 20 kap. 3 § sjölagen (störande körning till sjöss) – motsvarande bestämmelse för vägtrafik anges inte över huvud tagit som återkallelsegrund i körkortslagen.

Kustbevakningen anser att det i den fortsatta handläggningen behöver kompletteras med tydliga övervägande angående vilka konkreta ”gärningar/beteenden” som kan tänkas träffas av återkallelse. På nuvarande underlag och i avsaknad av närmare praxis rörande återkallelser av behörigheter kopplade till sjötrafik torde en kustbevakningstjänsteman eller polisman mer eller mindre i många fall behöva gissa sig till om det föreligger sannolika skäl för slutlig återkallelse.

Det är således inte bedömningen av själva sannolikheten för att vattenskoterföraren slutligen blir dömd för ett visst återkallelsegrundande brott som utgör det i sammanhanget största problemet utan istället bedömningen av hur ”grovt” brottet måste vara för att utgöra skäl för ett omhändertagande. Det framstår t.ex. inte som rimligt att ett förarbevis blir återkallat för en hastighetsöverträdelse med ett par enstaka knop.

Som ett alternativ till den föreslagna regleringen skulle man istället tänka sig en reglering där Kustbevakningen och polisen fick en underrättelseskyldighet till Transportstyrelsen angående den konkreta gärningen utan att självständigt fatta något beslut om omedelbart omhändertagande. Fördelen med en sådan reglering är att beslutsfattandet kan koncentreras till någon handfull befattningshavare vilket gör det enklare att bygga upp en enhetlig bedömningspraxis.

Under alla omständigheter bör förslaget kompletteras med motsvarande underrättelsebestämmelser som finns i 7 kap. 8 § körkortsförordningen (skyldighet för förundersökningsledare mfl. att underrätta Transportstyrelsen om brottsmisstankarna mot en förarbevisinnehavare läggs ned och det finns ett omhändertaget eller tillfälligt återkallat förarbevis kopplat till brottsmisstanken).

Det kan i sammanhanget också noteras att en vattenskoterförare som under första året väljer att köra på en ”inväxlingsbar” behörighet inte kommer att drabbas av några återkallelsekonsekvenser för ett brott som samtidigt lett till en återkallelse på tre år för den som har ett förarbevis. Inte heller de utländska personer som t.o.m. kan vara bosatta i Sverige kommer att drabbas av några återkallelsekonsekvenser i de fall de har en utländsk behörighet vilket i sig är inkonsekvent.

Det kan också övervägas om det inte bör införas en möjlighet för en innehavare av ett vattenskoterförarbevis att frivilligt avsäga sig behörigheten i likhet med vad som gäller för körkort.

Mot bakgrund av att omhändertagande förutsätts genomföras av samtliga kustbevakningstjänstemän lär det uppkomma kostnader för utbildning och framtagande av styrdokument, blanketter och liknande. I de fall förslagen kompletteras med en underrättelseskyldighet för förundersökningsledare om en brottsmisstanke läggs ned kommer även det att innebära ett nytt moment i Kustbevakningens verksamhet.

Detaljsynpunkt på föreslagen författningstext i lagen

11 §

En ansökan om utfärdande av förarbevis efter slutlig återkallelse eller återkallelse tills vidare får inte prövas innan spärrtiden respektive giltighetstiden för återkallelsen tills vidare har löpt ut.

Mot bakgrund av att vattenskoterförarbevis bara finns av en enda typ när det en gång utfärdats och alltid kommer att följa innehavaren är det svårt att se poängen med 11 §. Om en innehavare av ett återkallat vattenskoterförarbevis rent teoretiskt skulle ansöka om ett ”nytt” förarbevis under spärrtiden torde det väl snarast vara se som något slags överklagande av spärrtiden. Transportstyrelsen ska ju som regelverket är konstruerat i vilket fall som helst inte göra någon ”prövning” när återkallelsetiden löpt ut utan bara lämna tillbaka förarbeviset.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektör Therese Mattsson. I ärendets handläggning har deltagit verksamjuristen Peter Åkesson, föredragande.

Therese Mattsson

Peter Åkesson

Extern digital kopia till:

Justitiedepartementet, enheten för samordning av samhällets krisberedskap

Justitiedepartementet, enheten för lagstiftning om allmän ordning och säkerhet och samhällets krisberedskap (L4)

Intern digital kopia till:

Ledningsgruppen, ledamöter

SRAT

TULL KUST

SEKO